

METODOLOGIJA

utvrđivanja i promjene kamatnih stopa u depozitnom poslovanju s građanima

1. UVOD

Metodologijom utvrđivanja i promjene kamatnih stopa za građane (u daljnjem tekstu: Metodologija) utvrđuju se pravila i praksa koju Croatia banka d.d. (u daljnjem tekstu: Banka) primjenjuje kod utvrđivanja kamatnih stopa i promjene kamatnih stopa u depozitnom poslovanju s građanima - potrošačima.

Potrošači su za potrebe ove Metodologije fizičke osobe, Klijenti Banke, koji u korištenju bankovnih i financijskih usluga (proizvoda) djeluju izvan poslovne (gospodarske) djelatnosti ili slobodnog zanimanja (u tekstu i kao: građani, Klijenti).

Metodologija se odnosi na potrošače koji su s Bankom ugovorili depozite s ugovornom klauzulom o promjenjivosti kamatne stope.

Pojam depozita se u ovoj Metodologiji koristi kao naziv za sve vrste proizvoda-novčanih pologa, uključujući i štedne uloge, oročene i neoročene, namjenske i nenamjenske, koje Klijent drži u Banci

Metodologijom se uređuje sljedeće:

- Način utvrđivanja kamatnih stopa,
- Elementi koji utječu na promjenu kamatnih stopa,
- Kriteriji za promjenu kamatnih stopa,
- Obavješćavanje potrošača o promjeni kamatnih stopa.

2. NAČIN UTVRĐIVANJA I PROMJENE KAMATNIH STOPA

Visina kamatne stope utvrđuje se prema:

- vrsti bankovne ili financijske usluge (proizvoda),
- iznosu, valuti, ročnosti,
- poslovnom odnosu s Klijentom,
- tržištu,
- troškovima,
- i drugim čimbenicima (propisima, kretanju kamatnih stopa kod drugih kreditnih institucija i slično).

Banka s Klijentima u svom poslovanju primjenjuje i ugovara fiksne i promjenjive kamatne stope.

Fiksna kamatna stopa je kamatna stopa koja se ne mijenja za vrijeme trajanja poslovnog odnosa Banke s Klijentom.

Promjenjiva kamatna stopa je kamatna stopa koja je podložna promjenama tijekom trajanja poslovnog odnosa Banke s Klijentom.

Promjenjiva kamatna stopa može biti promjenjiva:

- temeljem akata Banke (administrativna kamatna stopa),
- temeljem odluke eksternih nadležnih tijela ili institucija.

Ukoliko u odluci Banke o određenom proizvodu i/ili zaključenom ugovoru o proizvodu s Klijentom nije naznačeno da je kamatna stopa promjenjiva, smatra se da je kamatna stopa fiksna.

Ako je u odluci Banke i/ili ugovoru o određenom proizvodu s Klijentom navedeno da je kamatna stopa promjenjiva temeljem akata Banke, smatra se da je riječ o administrativnoj kamatnoj stopi.

3. PROMJENE KAMATNIH STOPA

Promjene kamatnih stopa ovise ponajprije o promjenama tržišnih okolnosti koje određuju uvjete pod kojima Banka može pribaviti izvore financiranja na domaćem i inozemnom tržištu, te o kreditnom riziku Republike Hrvatske.

Kao pokazatelj premije kreditnog rizika Republike Hrvatske koristi se CDS (Credit default swap). Credit Default Swap predstavlja ugovor o financijskom derivatu između dvije zainteresirane strane i uobičajeno se odnosi na zajam ili obveznicu. CDS se koristi kao uobičajena mjera kreditnog rizika zemlje, odnosno premija za rizik. Kao izvor kotacije CDS-a Banka koristi Reuters servis.

Osim utjecaja kretanja tržišnih parametara, uključujući parametar kreditne rizičnosti Republike Hrvatske, na promjene kamatnih stopa općenito utječe i regulatorni trošak poslovanja Banke, odnosno financijski efekti promjena zakonske i podzakonske regulative koja ima utjecaja na cijenu izvora sredstava Banke, kao i na prihode iz njenih kreditnih plasmana.

Banka može promijeniti utvrđenu kamatnu stopu neovisno od kriterija promjene kamatnih stopa utvrđenih u ovoj Metodologiji, ako se takvom promjenom kamatne stope ide u korist Klijenta. Takvim iznimnim postupkom Banke u korist Klijenata u bilo kojem razdoblju Klijenti ne stječu nikakvo pravo u odnosu na bilo koje buduće razdoblje.

Administrativna kamatna stopa promjenjiva je temeljem općih i/ili pojedinačnih akata Banke (Odluke o kamatnim stopama, Odluke Uprave, odnosno odluke drugog nadležnog tijela Banke).

Banka zadržava pravo promjene ugovorene administrativne kamatne stope u slučaju promjene kamatnog indeksa, prema tome kako je nadalje utvrđeno u ovoj Metodologiji.

3.1. Kamatni indeks

Banka izračunava kamatni indeks (KI) prema sljedećoj formuli:

$$\text{KI} = \text{CI} \times \text{TR} \% + \text{PR} \%$$

Pri čemu su:

CI-cijena izvora sredstava

Cijena izvora sredstva predstavlja cijenu kamatonosne pasive u Banci.

Kamatonosna pasiva predstavlja izvore sredstava, odnosno izvore financiranja Banke na koje Banka plaća kamate (npr. primljeni depoziti).

Banka mjesečno izračunava ostvarenu prosječnu kamatnu stopu na izvore stavljajući u omjer ostvarene kamatne troškove i prosječno stanje ukamativih izvora na izvještajni datum.

Prosječno stanje ukamativih izvora izračunava se kao aritmetička sredina utvrđenog stanja na kraju prethodne godine te stanja krajem svakog mjeseca do novog izvještajnog datuma (kraj tekuće godine).

TR- troškovi regulacije

Troškovi regulacije su dodatni troškovi Banke koji nastaju zbog utjecaja zakonskih i podzakonskih propisa, a određeni su regulatornim mjerama koje propisuje Hrvatska narodna banka i drugi regulatori (npr. obvezna pričuva, trošak osiguranja depozita, održavanja kratkoročne devizne aktive u odnosu na ukupnu deviznu pasivu, otvorenost devizne pozicije i sl.).

PR-premija rizika

Premija rizika utvrđuje se na temelju procjene rizika obzirom na:

- udio loših plasmana u portfelju Banke po grupama proizvoda,
- naplatu loših plasmana.

Ukoliko raste udio loših plasmana u portfelju Banke po grupama proizvoda i/ili pada naplata po lošim plasmanima, rast će i premija rizika Banke.

Banka kod analize udjela loših plasmana ne uzima u obzir utužene plasmane, a kod analize naplate loših plasmana uzima u obzir u promatranom tromjesečju (kvartalu) samo plasmane po kojima je evidentirana neurednost na razini 91 dan.

3.2. Razdoblja i način promjene kamatnih stopa

Banka ima pravo promijeniti administrativnu kamatnu stopu za pojedini ili više proizvoda temeljem promjene kamatnog indeksa sukladno ovoj Metodologiji.

Promjena kamatne stope predstavlja ponovno određivanje visine kamatne stope u odnosu na prethodno utvrđenu kamatnu stopu za vrijeme trajanja poslovnog odnosa između Banke i Klijenta po pojedinom proizvodu.

Ponovno određivanje kamatnih stopa obavljat će se tromjesečno (kvartalno) na sljedeće datume:

31.ožujka

30.lipnja

30.rujna

31.prosinca.

Bazno razdoblje za izračun indeksa promjene je 30.09.2010. godine.

Ukoliko se kamatni indeks promijeni do 0,10 postotnog poena, Banka može izvršiti promjenu pasivnih kamatnih stopa do 0,5 postotnog poena.

Ukoliko se kamatni indeks promijeni do 0,20 postotnog poena, Banka može izvršiti promjenu pasivnih kamatnih stopa do 1 postotnog poena.

Ukoliko se kamatni indeks promijeni više od 0,20 postotnog poena, Banka može izvršiti promjenu pasivnih kamatnih stopa do 2 postotna poena.

Nakon što je nastala promjena kamatnog indeksa koja Banci omogućuje promjenu kamatnih stopa, Banka može donijeti odluku o promjeni kamatne stope na sve ili pojedine vrste proizvoda, a može i odlučiti da neće mijenjati kamatne stope. Navedenu odluku Banka donosi prema svojoj samostalnoj i diskrecionoj ocjeni. Slijedom navedenog, Banka nema obvezu automatskog povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa po proizvodima uslijed promjene kamatnog indeksa.

Banka prilikom donošenja odluke, da li će i za koliko izmijeniti kamatne stope na proizvodima uslijed promjene kamatnog indeksa, sagledava tržišne okolnosti, kamatne stope konkurenskih kreditnih institucija u okruženju i analizira kretanje mjesečnih kamatnih stopa iskazanih na godišnjoj razini po oročenim depozitima u kunama i devizama, kao ponderiranih prosjeka, koji se objavljuju u Biltenu, časopisu Hrvatske narodne Banke, koji je dostupan na Internet stranici www.hnb.hr.

Primjer:

Prilikom ponovnog određivanja kamatnih stopa Banka je utvrdila da se promijenio kamatni indeks za 0,10 postotnih poena, slijedom čega Banka ima pravo povećati kamatne stope do 0,5 postotnih poena na proizvode. Banka u navedenom slučaju diskreciono odluči npr. da radi svoje pozicije na tržištu i kamatnih stopa kreditnih institucija u okruženju neće mijenjati kamatne stope, neovisno o nastaloj promjeni ili npr. da će promijeniti kamatne stope samo na oročene kunske depozite za 0,20 postotna poena.

Banka se obvezuje na zahtjev Klijenta dati mu u pisanom obliku podatke o kretanju kamatnog indeksa po utvrđenim referentnim razdobljima (31. ožujka, 30. lipnja, 30. rujna, 31. prosinca) u svakoj poslovnici i podružnici Banke.

Ukoliko Banka ne provede usklađenje visine kamatnih stopa na koje je imala pravo u kvartalu koji slijedi nakon kvartala koji je promatran, Banka zadržava pravo promjene kamatne stope, odnosno uračunavanja u promjenu kamatne stope, do visine neprovedene usklade (promjene) u jednom od narednih kvartala, a najkasnije u trećem kvartalu koji slijedi iza promatranog kvartala.

Primjer:

Banka je utvrdila u prvom kvartalu tekuće godine da se promijenio kamatni indeks za 0,10 postotnog poena i slijedom toga ima pravo usklade (promjene) kamatne stope do 0,5 postotnog poena na proizvode, ali to pravo ne iskoristi do zadnjeg kvartala tekuće

godine. U predzadnjem kvartalu tekuće godine promijenio se kamatni indeks za istu veličinu, pa Banka u tom slučaju može u zadnjem kvartalu tekuće godine promijeniti kamatnu stopu na proizvode za najviše 1 postotni poen.

4. OSTALI KRITERIJI PROMJENE KAMATNIH STOPA

U slučaju nastupanja takvih okolnosti koje ugovorne strane u vrijeme sklapanja ugovora nisu mogle predvidjeti, otkloniti niti izbjeći, kao što su velike promjene na tržištu i/ili promjene cijene proizvoda kreditnih institucija u okruženju koje bitno odstupaju od tržišnih uvjeta (netržišno ponašanje konkurencije) i slično, Banka zadržava pravo pravične promjene kamatnih stopa na jedan ili više proizvoda i s te osnove. Prilikom utvrđivanja promjene kamatnih stopa, slijedom nastupanja navedenih okolnosti, Banka će pravično izmijeniti kamatne stope, koja izmjena će u tom slučaju uvažiti i uskladbu (promjenu) kamatnih stopa s osnove ostalih kriterija iz ove Metodologije, rukovodeći se u tome profesionalnošću i pridržavajući se načela jednake vrijednosti činidaba i ostvarenja svrhe ugovornog odnosa s Klijentom.

5. OBAVJEŠTAVANJE O PROMJENI KAMATNIH STOPA

U slučaju promjene kamatne stope po depozitu Banka će o promjeni kamatne stope izvijestiti Klijenta pisanim putem i/ili objavom na Internetskim stranicama Banke i u poslovnicama/podružnicama Banke, najmanje 15 dana prije nego što se promijenjena kamatna stopa počne primjenjivati.

Klijent ima pravo, ukoliko ne prihvaća primjenu promijenjene kamatne stope, o tome pisano obavijestiti Banku prije početka njezine primjene i predložiti okončanje ugovornog odnosa sukladno Općim uvjetima poslovanja Banke.

6. ZAVRŠNE ODREDBE:

Banka ima pravo jednom godišnje izmijeniti kriterije i parametre koji utječu na promjenu kamatnih stopa.

U slučaju kada Banka promijeni kriterije i parametre koji utječu na promjenu kamatnih stopa izmjenom i/ili dopunom ove Metodologije u tom slučaju se u odnosu Banke s Klijentom primjenjuju pravila koja vrijede za izmjene i dopune Općih uvjeta poslovanja Banke.

Klijent na kojega se ova Metodologija odnosi prihvaća izmjene ako Banka u roku od mjesec dana od kada je Klijentu izmjena postala dostupna ne primi njegov pisani prigovor protiv izmjene pojedine odredbe Metodologije.

Ova Metodologija utvrđivanja i promjene kamatnih stopa za građane je sastavni dio Odluke o kamatnim stopama Banke za građane.

Metodologija utvrđivanja i promjene kamatnih stopa za građane je dostupna u poslovnicama/podružnicama Banke tj. poslovnim prostorijama Banke u kojima se pružaju usluge građanima i na Internetskim stranicama Banke.

O izmjenama i dopunama ove Metodologije Banka će obaviještavati Klijente putem svoje poslovne mreže i na Internet stranici Banke.

Ova Metodologija utvrđivanja i promjene kamatnih stopa za građane stupa na snagu i primjenjuje se od 11. siječnja 2013. godine.

Danom stupanja na snagu i početkom primjene ove Metodologije utvrđivanja i promjene kamatnih stopa u depozitnom poslovanju s građanima prestaje važiti Metodologija utvrđivanja i promjene kamatnih stopa za građane br. UZ-253/11 od 27. svibnja 2011. godine.

U Zagrebu, 28. prosinca 2012. godine

Uprava Croatia banke d.d.